

PREOTULU ROMANU. DIARIU BASERICESCU

SCOLASTICU si LITERARIU.

Buzele preotului voru pazi sciinti'a si lege voru cercá din gur'a lui. Malachi'a c. II. v. 7

Nr. XX.

16 DECEMBRE.

An. X. 1884.

Predica la Nascerea Dlui N. Is. Christosu.

I.

„Nu ve temereti, cà éta vestescu vóua bucuria mare, care va fi la totu poporulu. Cà s'au nascutu nóua astadi Mantuitoriu, carele este Christosu Domnulu, in cetatea lui Davidu.“ (Luc. II, 10—11.)

„Implinitu-s'au profetiele tuturoru profetiloru“ ¹⁾ ascultat-u-s'au rogatiunile Patriarchiloru si ale stramosiloru, — „norii profetiesci s'au deschisu, darulu acuma a in floritu, adeverulu a resaritu si usi'a edemului s'a deschisu,“ ²⁾ pentru-cà intieleptiunea cea ziditória, marirea si stralucirea Tatalui cerescu, insusi Cuventulu si Fiiulu celu eternu, impreuna pre scaunu siediatoriu si de o fintia cu Tatalu si cu Spiritulu santu, plecandu ceriurile pre pamêntu s'a descinsu si in trupu s'a aretatu.

O ce minune negraita! ce bunatate si umilintia nespusa! ce misteriu strainu infricosiatu si preamaritu! Cine nu se va inchiná Marirei tale Dómne! cine va poté indetulu admirá si preamarí indurarea si iubirea t'a aretata fagía de genulu omenescu intru cercetarea acelui'a!

Si cum nu Iub. Credintiosi! cându vedemu si cunós-cemu, cà celu ce are scaunu in ceriu, in pescere mica si prósta se descinde, — celu ce a intemeiatu pamentulu, in iesle se culca, — celu ce pórtá in mani ceriulu si pameatulu, infasiare cu scutece rabda; — celu ce din Tatalu fora

¹⁾ Stichov. 21. Dec. ²⁾ Laud. 1. 21.

mama din eternu s'a nascutu; acumu din mama fora tata negraitu se nasce, — Cine — dîcu — nu va laudá mari-rea si bunatatea lui Domnedieu cîndu cu ochii mintei vede cã celu fora de ani si inceputu, sub ani se face si se incepe, cîndu cunósce cã Domnedieu omu se face.

O pruncu domnedieescu! cum ne-am facutu noi demni de atât:a face de bine! Recunóschemu si marturisimu cã nu pentru vrednici'a nóstra te-ai descinsu din ceriu, — nu ci iubirea t'a cea nemesurata cãtra genulu omenescu a fostu caus'a (pricin'a) venirii tale pre pamêntu. Credemu si vestimu Dómnne! cã pentru noi ómenii si pentru a nóstra mantuire te-ai pogoritu din ceriu si te-ai intrupatu dela Spiritulu santu, si din Mari'a Fecióra te-ai facutu omu. Asia este cu adeveratu Iub. Credintiosi! Si noi carii adi serbamu nascerea, memori'a intruparei Fíiului lui Domnedieu, si aretarea mantuirei nóstre, óre se nu ne bucuramu, se nu ne desfatamu sufletesce?

Démna este serbatórea de adi de bucuria adeverata, de desfatare spirituala, cãcînsi l'angerulu Domnului ne chiama dîcîndu „Nu ve temereti cã éta vestescu vóua bucuria mare carea va fi la totu poporulu.“

Cã inse bucuri'a nóstra sufletésca se fia temeinicã si de ânima nutritória, — Ve rogu de veniti impreuna cu mine se vedemî unde merge stéu'a, — Veniti Iub. Credintiosi! la Vifleemulu Judeei, la ieslea cea seracésca unde zace Mantuitoriulu, cã de acolo se invetiamu: folósele care purcedu din nascerea lui Isusu Christosu.

Vestescu dara adi bucuria pentru-cã:

I. Isusu Christosu prin nascerea s'a, patimele si ne-aurile vietiei acestei'a le-au usiuratu si

II. Cã prin nascerea Mantuitoriului s'a micioratu fri- c'a mortiei, nu numai ci ace'a, dorintia ni s'a facutu noua.

Dati dara Iub. Credintiosi mintea luminata prin credenti'a si ânim'a crestinésca deschisa invetiaturei mele de adi, — si candu ve rogu cã se me petreceti cu luare aminte cuvenita se rogamu pre ceresculu Mantuitoriu cã cu puterea Spiritului celui santu se rouredie animele nóstre cã se cunóschemu, si se marturisimu minunea si folósele nascerei lui.

I.

Nime nu se afla între ómenii din lumea acést'a care se nu doréscă a traí, si a vietuii câtú mai îndelungatu. Asia, de cumv'a unu imperatu puternicu spre mandatulu carui'a se plăcă mii si mii de ómeni, — decumva unu barbatu vestitu si de cătra toti onoratu, — decumva unu avutu carele se desmérda in tóte placerile lumei acestei'a, — decumva — dícú toti acestia voiescu se traiéscă câtú mai îndelungatu, aieve că nu ar' fí neci o mirare. Pentru-că cine nu ar' poffí se guste câtú mai multu dulcéti'a fericirei?

Intórcetí-ve inse privirea vóstra Iub. Credintiosi, si cautati numai ici la deaprópele vostru, carele nimerui, éra lui mai toti i-poruncescu, care abia are atát'a locu unde se-si plece capulu seu, abia are cu ce se-si acopere golitiunea s'a, si cu ce se-si sature fómea s'a, — priviti dícú la acestu nefericitu, si-lu întrebati, óre iubitau viéti'a cu atate necasuri si amaratiuni insarcinata? Si abuna séma de nu alta ce, acésta vé-ti primi cá respunsu, „cumcă nu-i-ar' plăcéa inca se móra. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ori uitati-ve acolo la altu frate alu vostru, care um-blandu cu amaratiune pre spate, din casa in casa e silitu a-si cascigá o bucatura de pâne, — pre lângă tóte acestea întrebati-lu, óre dorí-ar' se vina mórtea cá se-lu mantu-iéscă de atate lipse si necasuri. Si nu me indoiescu că v'ar' respunde, cumcă totusi nu bucurosu s'ar' despartí de lumea acést'a.

Si éta crestiniloru! acést'a stare a lucrurilor vietiei cu adeveratu ne póte umplé cu mirare, ci inca cu atátu mai vêrtosu, fiindu-că viéti'a acést'a nu numai de pre partea misiiloru, ci si despre partea celoru mai fericiti, e plina de adeverata amaratiune, de insielatiuni contine, si de desiertatiuni nemintiunóse, încátu adeverata este si va remané marturisirea intieleptului Solomonu că „tóte suntú desierta-tiune si necagire sufletéscă.“

Pentru-că ce e lumea acést'a cu tóte bunatatile, cu tóte placerile sale? nu e alta cu adeveratu, fora o vale a plângerei, in carea cu lacrimi incepemu viéti'a, cu amara-tiune o continuamu si cu vai si cu dorere sfêrsímu! Ce e viéti'a nóstra alt'a, decâtú o caletoria insarcinata cu puçina

bucuria si fôrte multe necesari? ce e pamentulu de câtu o carte mare din carea fia-cine pôte ceti cãm acestea: fost'au si acuma nu suntu, suntu si nu voru fi, — fi-voru si voru trece tôte.

Stài aci crestine si medítandu preste cursulu vietiei, marturisesce dreptu, ôre nu-ti vine si tîe se eschiemi cu patriarchulu Iovu cã „fie blastemata dîu'a in care m'am nascutu“ cã-ci in viéti'a acést'a tóta e desiertatiune si necagire sufletésca.

Dar' nu, nu e acést'a viéti'a cea crestinésca, aredicative si ve intariti toti cei ce sunteti intristati, — toti cei-ce sunteti mantuiti prin iubirea cea domnedieésca, cã éta a venitu poterea cea domnedieésca. — s'a descinsu intielep-tiunea cea nezidita, s'a aretatu chiamarea si sperarea neamuriloru s'a apropiatu si asemenea nóue s'a facutu santîrea, luminarea si mantuirea genului omenescu, — ne-a cercetatu Christosu Mantuitoriulu, carele prin nascerea s'a cea mistica si preamarita a schimbatu sôrtea cea trista a omenimei, a indulcitu viéti'a cea amara dandui mangaiare, intemeiandu pace — pre pamêntu — între omeni de bunavoire.“

Pace a adusu Christosu cu nascerea s'a Iub. Credintiosi! — adeca a impacatu pre omu cu Domnedieulu seu, a unitu pamentulu cu ceriulu, — a impacuitu pre omu cu sene insusi si cu deapropele seu. — Dicu a) cã prin nascerea lui Is. Christosu omulu s'a impacuitu cu Domnedieu.

Cine dintre voi Iub. Credintiosi! nu scie, cumcã stramosii nostrii Adamu si Ev'a fiindu in statulu fericirei creati, — si in loculu desfaterei asiediati, voindu cu sumetia a fire asemeni lui Domnedieu, prin insielatiunea diavolului, in locu de multiemita si supunere câtra creatoriulu, gustandu din pomulu celu opritu alu binelui si alu reului au calcatu mandatulu Domnului, s'au facutu neascultatori.

Si ce a urmatu de aici? Isgonire din raiulu desfaterei, desbracarea de vestmêntulu nevinovatiei, perderea curatîei dintâia, si alu darului domnediescu deosebitu, a urmatu sudóre si dorere in locu de odichna, cu acestea inse nu s'au pusu capetu reutatiloru ce urmédia din pecatulu stramosiescu. Mai amare pedepse trebuie se patimésca omulu! cã-ci a perde darulu domnediescu si a cadé sub blastemulu Ace-

luia, — a se lipsí de Domnedieu parintele, a perde nemorirea trupului, si ce e mai multu a fire osenditu si lapedatu dela façi'a lui Domnedieu, o cu adeveratu ce sórte trista e acést'a; si éta acest'a erá si statulu nostru inainte de ce ne-arú fi nascutu pre lume.

Ticalóse omu! óre cine va dá lacrima ochiloru tei cá se-ti plângi dîu'a si nóptea sórtea t'a cea trista? Ce te vá mangaiá in suspinurile tale, cine te va mantui de osênd'a cea drépta a Domnedieulu teu in carea si tu ai cadíutu prin pecatulu celu stramosiescu? Cine? o cine te va impacá cu Creatoriulu teu?

Asculta si te desfatédia! Éta Mantuitoriulu Christosu vine adi pre pamêntu, si pentru tene se nasce din Preasant'a Vergura Mari'a, se nasce si se face omu pentru mantuirea t'a cá se te radice la chipulu teu celu dintaiu, — pamenteanu se face asia precum a sciutu, si precum binei-a placutu, cá pre pamenteni se-i innoiésca, — se se intrupedie si intrupandu-se, se umilesce cá pre omeni se-i inaltie, se-i indomnedieésca. Imperatulu pazei este acest'a care pace aducandu „a resipitu paretele celu din midilocu alu vrasbei celei de demultu, a departatu sabi'a cea de focu dela usi'a edemului, ne-a impartasitu pomului celui de viétia facatoriu alu raiului, ne-au impacatu cu Tatalu celu cerescu dandu-ne éراسi nemorire.“¹⁾

Christosu Domnedieu prin nascerea s'a cea infricosiata ne-a impecatu inse nu numai cu Domnedieu, ci

b) si cu deaprópele nostru. Pentru-cá prin ace'a nascere luandu firea omenésca, s'a facutu asemenea nóua, — s'a aretatu fratele si amiculu nostru celu domnedieescu. Prin ace'a nascere umilita a stersu differenti't'a cea urgisita intre pagâni, jidovi romani ori varvari, si pre toti rescumpe randu-ne, ne-a facutu fii si mosteni lui Domnedieu, — ne-au deschisu toturoru calea mantuirei dandu-ne impartasirea darului cerescu.

Mai 'nainte de nascerea Mantuitoriului, ura si vrasba a domnitu intre diferitele popóre, si sementie ale lumii,

---

¹⁾ Laud 3, 4, 20 Dec ; Tr. 3 ód'a 7. 22 Dec. — Tr. 1 oda V. 25. Dec.

atunci goneá vecinulu pre vecinu, frate pre frate, nu eráu respectate neci drepturile naturale omenesci, familiile nu eráu aredicate la demnitate cuvenita, nu eráu sante relatiunile de soçiu si soçia, nu de parinti si de prunci.

Nascându-se inse Christosu, densulu cá si angerulu svatului celui mare pre toti i-au luminatu cu lumin'a credintiei, tuturoru au aretatu demnitatea omenésca, tuturoru a demandatu iubirea de-aprópelui, cu unu cuventu pre toti i-au chiamatu si i-au indreptatu la cunoscinti'a marirei lui Domnedieu, si la unirea credintiei intru Domnulu nostru Isusu Christosu. Si in urma prin nascerea lui Isusu Christosu.

c) Omulu s'a impacatu cu sine insusi. Deórece nu numai cá omenimea s'a adusu la lumin'a credintiei adeverate, prin ace'a cà-i-s'a aretatu calea câtra aflarea fericirei adeverate; ci mai cu séma prin ace'a cà cu stergerea pecatului stramosiescu, sufletului omenescu s'a deschisu calea câtra cascigarea vârtutiloru, s'au departatu pedecele mantuirei, i-s'a luminatu mintea spre intielegerea celoru domnedieesci, spre cunóscerea voiei Domnului, éra vointiei sufletului s'a impartasitu taria de a lucrá lucrurile bine placute Domnului, de a cercá càile lui si de a se inaltia lá chipulu celu dintâiu.

S'a impacatú omulu cu sene insusi, cà-ci s'a reprimitu la sênu lu parintelui celui de susu, s'a inaltiatu la demnitatea fiésca, si adeveritu la cunoscinti'a mostenirei eterne.

Si intre atari bunatati, si fericiri sufletesci, — intre atari daruri preasante si pretiuite cu care ne-am impartasitu prin venirea Mantuitoriului, se prin care „ne-a resaritu dreptatea si multîmea pazei“ ¹⁾ cu adeveratu ni-s'a usioratu necasurile vietiei, s'au alinatu amaratiunea cea sufletésca, ni-s'a daruitu pace, mangaiare, si taria spre rebdarea si sustienerea lupteloru vietiei.

Prin nascerea lui Isusu Christosu ni-s'a cascigatu o viétia nóua, s'a ziditu o lume nóua pentru ace'a cu totii potemu eschiamá si marturisi cu Profetulu cá „Fericiti suntemu Israile cá cele ce placu lui Domnedieu s'au aretatu noua.“ ²⁾

¹⁾ Ps. 70, 7. ²⁾ Baruch IV. 4'

II.

Mórtea e pedéps'a pecatului stramosiescu. Pentru-câ „precum printr'unu omu a intratu pecatulu in lume si prin pecatu mórtea; asia intru toti ómenii mórtea a intratu.¹⁾ Pedepsei acestei'a dara toti cei nascuti din Adamu, suntu supusi. Si ce e mórtea ace'a? Mórtea Iub. Credintiosi! e acelu chipu pre carele vediendu-lu omulu, indata-si incéta a fi voiosu si indestulatu, si se sênte pre sene a fire intr'o amaratiune continua. Mórtea e ace'a nalucire, de care aducându-si omulu a minte, i-trece tóta bucuri'a, si e silitu a eschiamá „O mórte câtu e de amara amintirea t'a.“²⁾

Si óre cine se va poté mirá de acestu sêmtiu deosebitu ce se nasce in sufletulu ómenescu la cugetarea mortiei? Cu adeveratu nemene. Pentru-câ in veci a-se despartí de acésta lume, a se lipsí de plăcerile, bucuriele si frumsetiele pamentului óre nu cu e adeveratu lucru demnu de intristare?

Se lapedati inse voi toti cei ziditi de câtra Domnedieu la chipulu si asemenarea Lui, — lapedati dîcu atari cugete de intristare si ve mangaiati. Veniti la iésl'a dobitóceloru in Vifileemu cá se ve intariti, si se ve invetiati a ve insusí sêmtiuri mai sanetóse despre capetulu vietiei vóstre. Càci

Prunculu celu Domnedieescu, adeveratulu Fíiu alui Domnedieu dorita ni-a facutu nóua si apropiarea mortiei. Densulu prin venirea si mórtea s'a a frantu poterea mortiei, — si ni-a daruitu viétia eterna. Acestu Mantuitoriu alu lumii nu numai cá ne asecura, ne promite o viétia, o fericire eterna dupa mórte, nu numai ne invétia despre nemorirea sufletulu nostru, dîcu — nu numai cá cu esemple si minuni intaresce invetiaturile sale despre ace'a viétia din colo de mormentu, ci spre adeverirea acelor'a senguru se face incepetur'a celoru adormiti.

Ó dulce Isuse cel'a ce pâna la noi te-ai umilitu si ne-ai cercetatu! tu esci dara acelu binefacatoriu carele poterea mortiei ai infrântu, mormenturile le-ai desiertatu, si calea câtra ceriu ne-ai deschisu. O mórte, mórte! inghititu-

---

1) Rom. V. 12. 2) Intielep. Sir. 41, 1.

s'a invingerea t'a acuma nascandu-se pre pamêntu Domnulu vietiei si alu mortiei.

Bucura-te dara si te desfatédia o omule! cà éta pâna la ceriu te-ai inaltiatu, si te-ai impacatu cu Domnedieu! Linisceste-te si te mangaia o crestine! cà prin nascerea lui Isusu Christosn s'a micșioratu, fric'a mortiei si a osêndirei — ce dîcu? nu numai cà s'a micșioratu, ci chiar' dorita ni-s'a facutu mórtea. Pentru-cà ce pôte se fia mai dorita despartîrea nôstra de câte cele pamêntesci si unirea cu Domnedieu? Ce pote se fia mai doritu decâtu cà sufletulu despartindu-se de trupu se nu péra ci se tréca la o viétia pururea fiitória? ce pôte se fia mai doritu, ci pôte se fia mai mangaiatoriu de câtu cugetulu cà in viéti'a cea eterna vomu aflá resplat'a fapteloru nôstre. De acést'a sperare se imbarbatá si fericitul Iovu cându la cugetulu mortiei sale eschiamá „Sciu cum cà Mantuitoriuu meu traiesce, si in dîu'a cea de apoi me va sculá din pamêntu, si in trupulu acest'a voi vedé pre Domnedieu.“

Traiesce cu adeveratu acestu Mantuitoriu alu tuturoru ómeniloru, — chiar' adi s'a nascutu pre pamêntu in Vifleemulu Iudeei. Din iésl'a cea seracésca, de pre acestu scaunu alu cheruvimiloru, de pre acésta catedra santa si fericita vestesce tuturoru ómeniloru cà e mai inaltu scopulu nostru de câtu cum cugetâmu, cà e mai nobila si mai marita chiamarea nôstra de câtu sórtea nôstra cea pamêntésca, de câtu placerile acestei lume.

Tóte acéste cugetându-le o iubite crestine! cu linisce poti dorí, poti ascéptá sosirea mortiei, carea te va mutá la viéti'a ce'a adeveratu in eternu fericita, ast'feliu cà decumva vei vietuii dupa mandatele Domnului vei avé viétia, si in ori si care momentu alu vietiei vei poté dîce cu s. Apostolu cà „mie a vietuii este Christosu si a mori dobênda,“ — cà dorescu se me slobozescu si se fiu cu Christosu.“¹⁾

Ve-am vestitu dara voue Iub. Credintiosi! bucuri'a cea adeverata impartasita noue prin nascerea lui Isusu Christosu, — bucuri'a impecarei si mantuirei nôstre.

---

¹⁾ Filips. I. 21, 23.

La ale sale a venitu Mantuitoriulu nascandu-se din preacurat'a Vergura Mari'a, — bucurati-ve dara o voi fii bisericeii, fii si fratii celui nascutu adi in pescera. — Lipiti-ve cu credentia câtra densulu, — câ prin nascerea Lui ne-am mantuitu de blastemulu celu de de multu.

Voindu a-se nasce in ieslea cea seracésca s'a umilitu. Umiliti-ve si voi cu cugetulu si cu ânim'a vóstra, — si luminandu-ve cu faptele de viétia roditorie, se dati marire, lauda si multiamita pentru iubirea si indurarea cea mare faèia de noi aretata. Deschideti vistieri'a sufletului vostru si aducându-ve Domnulu darurile ânimei vóstre: credinti'a, sperarea si iubirea cea curata, — neincetatu se laudati, se preamariti si se ve inchinati Tatalui celu ce bine a voitu, Fiului celu ce s'a descinsu, si Spiritului santu celu ce impreuna a lucratu mantuirea nóstra intru intruparea si nascerea Domnului nostru Isusu Christosu. Aminu.

J. BOROSIU.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Predica la nascerea D. N. Isusu Christosu.

II.

„Scaunulu lui, câ dfilele ceriului.“
Psalmu LXXXVIII. 30.

Multe lucruri minunate sunt — si se intempla in universu, in acést'a lume frumoasa creata de Domnediu — fórté minunate.

Pre omulu cu minte sanetósa, 'lu cuprinde o mirare la cugetarea acestoru lucruri minunate portate si guvernate prin man'a cea puternica si intielépta a Creatoriului.

Séu, se nu se mire omulu privindu la sóre si vediéndu câ acestu globu fara viétia, fara sêmtîre si fara cunoscientia de sine, de atatea sute si mîi de ani 'si cunosce resaritul si apusul seu si nici odata nu le smintesce pre acele? Se nu se mire, cându vede lun'a si stelele, cum nici odata nu-'si gresiescu calatoriile s'ale nocturne? Se nu se mire, candu vede norii cei grei, dintre cari unulu singuru ar' fî in stare — déca se-ar' rumpe — a inecá sate si

orasie, se nu se mire dîcu, cîndu vede acesti munti grei de o greutate gigantica, acesti nori negrii plini de trasnete si si fulgere, tragundu-se pe de-asupr'a capului seu, mergîndu liberu prin aeru, — fara de a fî sustienuti de stêlpi s'eu proptele? Se nu se mire, cum din pamentu si din mare esu aburi, acesti'a se inaltia spre ceriu, se prefacu in negura si nuori si aducu ploii recreatorie, cá pamentulu éra-si se inverdiésea? Se nu se mire, candu vede grauntiulu cadiendu in pamêntu, putrediuendu si din putrediunea lui resare coltiu, acest'a inverdiesce, infrundiesce, infloresce, aduce fruptu si omenimea mananca si traiesce? S'eu se nu se mire omulu, cîndu vede intréga natur'a astadi cu tóte verdetiurile, florile si semanaturele sale — mórta si inghiatiata si preste cîtev'a septemane, acést'a natura mórta, éra-si va reinvie?

Pentru ace'a eschiamá s. Davidu cu o mirare santa: „Catu de mari suntu lucrurile t'ale Dómne, tóte intru intielectiune le-ai facutu!“ ¹⁾

Dar' astadi tota mirarea acést'a se preface numai intru o umbra prelanga mirarea, ce cuprinde animele si sufletele nóstre la intemplantarea marétia de astadi — la nascerea lui Isusu.

Isusu pasí astadi in acést'a vale a plangerei pre carea ómenii o numescu — lume. Nu se nascù elu in curti imperatesci, nu in porfira si visonu, ci intru o pescerea langa Vifleimu, in ieslea vitelor.

Oh indurare nemarginita! Oh iubire nemesurata alui Isusu cîtra ómenimea pecatósa! Oh taina adunca a intielectiunei domnediesci. Santulu Ambrosiu díce: „Mi e imposibilu a scí tain'a intruparei lui Isusu, mentea mi se intuneca, vócea me parascesce, nu numai pre mine ci chiar' si pre angeri.“

Isusu — dupa judecat'a lumei — nu aparù in lume cu pompa imperatésca. Dar' eu me voiui nisuí a ve aretá astadi, cà venirea s'a in lume si tóte pregatirile, eráu mai multu decátu imperatesci, eráu — domnediesci. Voiui aretá cà acestu pruncutiú nevinovatu, care ni se nascù astadi seracu si umilitu, éراسi este: imperatulu imperatiloru si Domne-

¹⁾ Ps. CIII. 24.

dieu puternicu. Pentru acea vorbirea mea de astadi, o voi impartî in două parti dîcîndu:

I. Isusu este Domnedieu adevratu, că tôte pregatirile venirei lui in lume, erau — domnedieiesci

II. Isusu este imperatulu imperatoru, că-ci imperati'a lui se estinde preste intréga faci'a pamentului.

Fiti — ve rogu — cu luare amente.

I.

Pecatulu antâiu fù comisu. Protoparentii nostrii calcâdu porunc'a lui Domnedieu, in locu de a fi asemenea acestui'a, — dupa cum li promisese diavolulu — se facura nefericiti. Se supusera: la lucru, la ostenéla, la sudori crunte, la morbi, intristare, amaratiune, necasuri si suferintie; si in urma la — mórte!

Eráu fôrte necagiti, trebuindu se ésa din raiulu pamentescu.

Inse atât'a nu erá destulu!

Ei, cu toti urmatorii loru eráu eschisi si din raiulu cerescu — din fericirea eterna.

Inchidiendu-se¹ portile raiului pamêntescu dupa densii, se inchisera si portile ceriului si se deschisera gurile iadului infioratoriu pêntru totu sufletulu de pre pamêntu. Acolo trebuia se se scobóra — cu intristare si amaratiune — totu omulu dupa mórtea s'a, se fi fostu elu: ori bunu . . . ori reu . . . ori dreptu . . . ori peccatosu . . . ori patriarchu . . . ori profetu, fora deschilinire, la o inchisóre — amara.

Cum se nu fi fostu dara necagiti protoparentii nostrii la atâtea urmari triste, dupa unu pecatu?!

Chiar' lui Domnedieu insusi, inca i s'a facutu indurare de nefericirea loru — i compatimeá!!!

Si deschise buzele sale sante si li promise o consolare de totului mare si imbucuratória! Candu dictà pedépsa asupr'a sierpelui — care nu erá altcinev'a, decâtu diavolulu — dîsè Domnedieu: „Inimicitia voi pune intre tine si intre muiere, intre sementi'a t'a si intre sementi'a ei, acel'a va padî capulu teu!“¹⁾

¹⁾ I. Moisi III. 15.

Se stàmu puçinelu aci la aceste cuvinte I. A.! si se meditam (cugetam) despre ele! Dupa dîs'a lui Domnedieu, trebuiã se fie o muiere, alésa dintre tote muierele pamentului. Ace'a muiere, trebuiã se nasca unu fîiu minunatu, care se fie in stare a sfermã tóta imperati'a cea puternica a diavolului, se rumpa catusiele iadului si se elibereze sufletele dreptîloru de acolo — deschidiendu-le éra-si ceriulu.

Cine óre nu cunósce aci pre — Mari'a si pre Isusu?

Si acum'a bine grigiti! Acel'a, despre care profetiesce insusi Domnedieu cu patru mîi de ani inainte de venirea lui in lume; — acel'a, despre care dîce Domnedieu, cà va fi mai tare, decãtu toti diavolii — cu tóta imperati'a loru cea puternica si mare; acel'a, despre care afirma insusi Domnedieu, cà va fi in stare a rescumperã intregu némulu omenescu, a-lu eliberã din iadu si a-i deschide ceriulu; acel'a, dîcu nu poteã fi — numai unu omu simplu — slabanogu cà si noi, — cà ci, ce póte face unulu dintre noi façia cu intregu poporulu pamentului? Acel'a dara, trebuiã se fie: Domnedieu imbracatu in trupu omenescu.

Trecura sute si mîi de ani dela acea promisiune divina. Omenimea, din ce in ce se departã de Ddieu, inchinandu-se idoliloru si cufundandu-se in pecate si foradelegi. Domnedieu, cà se nu se stérgea legea s'a dintre ómeni, 'si alese unu poporu, care erã mai bunu decãtu celelalte si 'lu puse de grigitoriu preste legea s'a. Pre acelu poporu 'lu grigi cu scumpetate, cum grigiesce mam'a buna pre fîiulu seu preaiubitu. A redicatu patriarchi si profeti in trinsulu, cari grigiau de moralitatea poporului si aveau darulu de a profeti — a spune inainte cu sute de ani — cà ce se va intemplã?! Acestu poporu, erã poporulu Israilténu.

Poporulu Israilténu 'si are istori'a s'a, carea nu este altcev'a, decãtu: Sant'a Scriptura a Testamentului Vechiu.

Si aci bine se ne insemnamu. Tóte acele locuri, din istori'a de patru mîi de ani a acestui poporu, cari suntu mai frumóse, si mai stralucite si cari fóméza punctele principali, tóte, — tóte se relerescu la acelu Mesi'a, — vorbescu despre acelu Mesi'a, încãtu intréga sórtea si fericirea venitória nu numai a acelu poporu ci a tuturoru popóreloru depre

intréga faci'a paméntului se léga de venirea in lume cu a acelu Mesia.

Óre, poteá fi elu dara numai unu omu simplu? Ce are omenimea cu nascerea, — cu venirea in lume a unui'a omu? Ce este unu omu pentru omenime? O stelusióra, carea, déca cade depre orisonu, nu i se cunósce nici chiaru loculu! Inse acelu Mesi'a, despre care vorbesce inainte — si in continuu istori'a de patru mii de ani a unui poporu alesu alu lui Ddieu si despre care inainte se vestesce in decursu de patru mii de ani, cà numai elu va face fericite tote némurile, acel'a nu poteá fi numai unu omu simplu, nu! ci trebuiá se fie: Domnedieu cu trupu omenescu!

Patriarchii si profetii, cari cu intieptiunea loru agera cunosceáu fórte bine nefericirea infioratória, la carea ajunsese omenimea prin pecatu, privindu cu doru catra ceriu de acolo asceptáu pre acelu Rescumperatoriu, pentru acea eschiamau: „Veselésca-se ceriulu de asupr'a si norii se roueze pre celu dreptu!“ ¹⁾

Domnedieu ii mangaiá in continuu, renoindu-si promisiunea s'a lui Avramu, ²⁾ lui Isacu ³⁾ si lui Iacobu; ⁴⁾ ca li va tramite unu Rescumperatoriu atátu de potente, care va fi in stare a binecuventá tóte neamurile pamentului, va se díca: va fi in stare a le face fericite.

Óre I. A.!? acelu Mesi'a, care se asceptá se vina din ceriuri, — óre acel'a, care erá se fie in stare — dupa dí's'a a insusi lui Ddieu, a face fericite, nu unu satu, nu unu orasiu, nu o tíera, nu o imperatía, ci tóte satele, tóte ororasiele, tóte imperatiile — vá se dícu — tóte míile si miliónele de suflete, cate numai au esistatu dela Adamu pâna in dílele nóstre si câte voru esistá pe acestu pamentu pana la finitulu lumei; óre poteá elu fi, numai unu omu simplu?

Ba nu!

Ci trebuiá se fie mai multu decátu unu omu, trebuiá se fie Domnedieu adevératu cu trupu omenescu!

¹⁾ Isai'a XLV. 8. ²⁾ Facere XII. 3. ³⁾ Facere XXVI. 4. ⁴⁾ Facere XXVIII. 14.

Dar' se ne strapunemu I. A.! cu cugetele nstre pe ctev'a mominte in acelu tempu de demultu, in legea vechia, candu omenimea asceptá pre Mesi'a.

Mesi'a cu sute de ani inainte de a veni elu in lume, er cunoscutu inainte ómeniloru.

Cum se pte acést'a?

Asi, c Domnedieu a datu o putere minunata profeti-loru, incatu acei'a, vedeau in venitoriu. Cu sute de ani, inainte de a veni Mesi'a, acesti profeti asi l'au descrisu, inctu toti moritorii pamentului l'au potutu cunósce.

I-au aretacu si descrisu persón'a, cum va fi?

„Vediutu-am intru vedeni'a noptiei, si ta cu norii ce-riului, c unu fiiu omenescu vine“ dce Danielu profetulu ¹⁾ „C-ci, pruncu s'a nascutu nóue fiiulu . . . . Domnedieu tare . . . . invingatoriu, — dce Isai'a profetulu ²⁾ Domnu paceri, parinte vécului, ce vă se fia.“

ca I. A.! persón'a lui Mesi'a celui promis, Domne-nedieu tare, invingatoriu, inse c unu pruncu nevinovatu er se vina pre pamentu.

Se vedemu némulu, din care er se se nasca? Cum prevesteau profetii?

„Voiu redic lui Davidu odrasla drépta, — dce Dom-nedieu prin Eremia profetulu, ³⁾ si va imperat imperatu, si va fi intieptu si va face judecata si dreptate pre pamentu.“

Er dora predsu, că din sementi'a lui Davidu se va nasce Mesi'a, care va fi imperatu si judecatoriu pe in-trga fai'a pamentului.

Se vedemu persón'a să modulu, din carea — si cum er se se nasca?

Isai'a ne spune cu 700 de ani inainte de Venirea Me-siei: „ta fetir'a in pantece va lu si va nasce fiiu, si se va chiamă numele lui: Emanuilu“ (adecă cu noi este Ddieu.) ⁴⁾

Er dara se se nasca, nu că ceialalti moritori — din doi parenti — ci din o fetira curata si santa, carea in viéti'a s'a barbatu n'a cunoscutu — din mama fara de tata.

¹⁾ Dan. VII. 13. ²⁾ Isai'a IX. 6. ³⁾ Erem. XXIII. 5. ⁴⁾ Isai'a VII. 13.

Se vedemu, ce diceáu profetii, despre locul unde se va nasce Mesi'a?

„Si tu Vifleime — dîcea Michei'a profetulu, — cas'a, Eufratului, micu esti intre mîile Judeei, dar' din tine va esi mie celu care va se fie domnitoriu in Israilu, acarui esire este din dîlele vécului.“¹⁾

Erá dara se se nasca in Vifleimu unu Domnitoriu, care dealtmintrea esistá din eternu sí pana in eternu.

Si tempulu?... Tempulu, candu erá se se nasca, cum lu descrieau inainte profetii?

Patriarchulu Iacobu, cu 15 sute de ani inainte de venirea lui Isusu in lume dîce: „Nu va lipsi domnu din Israilu si conducatoriu din copsele lui, pana voru veni cele gatite lui si acel'a va fi asceptarea popóreloru.“²⁾ Cum ar' fi dîsu, cîndu va trece imperati'a dela jidovi la alte popore, atunci se sciti, cá e acolea tempulu, cá se se nasca Mesi'a.

Si aceste tóte s'au implinitu in Isusu.

Domnedieulu celu tare invingatoriu — a dóu'a persóna domnedieésca Isusu, si-a luatú trupu omenescu din Prea curat'a Vergura Maria, adumbrita de Spiritulu santu, s'a nascutu in Vifleimu pre tempulu lui Augustu imperatulu, atunci, cîndu a fóstu dejá, trecuta imperati'a del'a jidovi la alte némuri.

Si acum'a I. A. ! intrebú pre acei invetiati ai pamentului, cari in orbí'a si sumeti'a loru, le place a trage la indoiéla Domnedieirea lui Isusu, ii intrebú, cá se-mi arete din tóte istoriele pamentului: cá despre care moritoriu alu pamentului, — despre care poternicu séu imperatu s'a scrisu vre odata in sute si mîi de ani inainte de nascerea lui, cá, ce se va intemplá atunci, in ce modu va veni elu in lume, si ce va fi din trinsulu? Nici despre unu, numai despre Isusu! Si óre acele predîceri inainte de tempu, lucruri omenesci eráu ele óre?

Ba nu!

Cà-ci nici unu moritoriu dintre noi nu scie nici chiar' cea ce se va intemplá mane séu poimane?!

¹⁾ Michei'a V. 2. ²⁾ I. Moisi XLIX. 10.

Acele prevestiri, — acele pregatiri in decursu de patru mii de ani, erau lucruri domnediesci, cá acel'a care se prevestea prin ele, — acceptarea popóreloru Isusu, — erá es e, si va fi dia eternu si pâna in eternu Domnedieu adeveratu de un'a fientia cu Tatalu si cu Spiritulu Santu!...

Da I. A.!

Isusu este si imperatulu imperatíloru despre ce in parta a

II.

Imperatulu Augustu dadù porunca, cá toti locuitorii Iudeei se se conscrie, fiecare la locul, de unde se trageá.

Iosifu si Mari'a tragandu-se din viti'a imperatésca alui Davidu, a carui'a cetate imperatésca erá: Vifleimulu, inca mersera la Vifleimu, cá se se scrie acolo.

In Vifleimu fiindu fórte multi straini coadunati, Iosifu si Precurat'a Vergura Mari'a nu-si capatara locu spre a se asiediá pre nópte ci fura siliti a se retrage intru o pescera afara de Vifleimu.

Nescari pastori inca eráu asiediati cu turmele sale in apropiarea Vifleimului.

Nóptea erá frigurósa si intunecósa.

Acesti pastori de odata statura incremeniti si plini de spaíma priveau catra ceriu.

O lumina puternica vení din ceriu si unu angeru descinse dreptu catra dinsii. Faci'a lui frumósa straluciá de bucuria candu le dîse: „éca vestescu vóue bucuria mare, care va fi tuturoru popóraloru cá s'a nascutu astadi vóue Mantuitoriu in cetatea lui Davidu, care este Chrisosu Domnulu.“ Si acest'a va fi vóue semnu: „veti aflá unu pruncu infasiatu culcatu in esle.“¹⁾ Totu atunci o stea minunata se aretà pe ceriu venindu spre Vifleimu, si conducându acolo pre trei filosofi dela resaritu. Acesti'a sciendu din scripturi cá e aci tempulu se se nasca Mesi'a, — imperatulu, venisera cu daruri intru intimpinarea lui. Stéu'a se asiediá deasupr'a pescerei unde erá Precurat'a Vergura Mari'a cu prunculu domnedieescu — nou-nascutu. Filosofii

¹⁾ Luc'a II. 12.

intrara si lui Isusu i inchinara daruri: auru, smirna si tâmaia.

Aerulu resună de unu cantecu melodiosu rapitoriu si nemai audîtu pana atunci pre pamentu. O ceta de angeri descinsese pre pamentu si cantáu cu entusiasmu: „Marire intru cei de susu lui Ddieu si pre pamentu pace intre ómeni de buna voire.“¹⁾

Éca I. A.! nascerea lui Isusu.

Óre umilita si seraca a fostu ea?

Ba nu!

Óre la nascerea càrui imperatu de pe intréga faci'a pamentului s'a audîtu vre-odata cà se se fí asiediatu stea minunata deasupr'a locului unde s'a nascutu? La nascerea carui imperatu pamentescu au descinsu vreo-data angeri din ceriuri cá se-i cante?

Nici la unulu de candu e lumea!

Numai la Isusu Imperatu imperatiloru. Pescer'a, din momentulu in care s'a asiediatu in trins'a Isusu n'a fostu mai multu pescera ci locuintia imperatésca. Eslea din momentulu in care se nascù in ea Isusu n'a fostu mai multu umilita ci — tronul imperatescu!

Da I. A.!

Cà-ci nu loculu face renumitu pre omu, ci omulu face renumitu — loculu. Nu curtea pompósa si tronulu stralucitu face renumitu pre imperatulu, ci imperatulu cu calitatile sale escelinte, cu insusîrile sale stralucite dà pondu si auctoritate curtiei si tronului seu.

Se cetesce despre santii martiri cà inchisorile loru umede si intunecóse, prin santiani'a loru se stramutáu in càsi de rogatiune — in biserice.

■ Cu câtu mai vêtosu pescer'a si eslea sau stramutatu din cea ce au fostu prin asiediarea lui Isusu acolo?!

Isusu este imperatu preste intréga faci'a pamentului, ca imperati'a lui intemeiata de dinsulu — Baseric'a — se estinde preste intréga faci'a pamentului. Si inca multe — fórte multe suflete cuprinde in sine acést'a imperatia mare alui Isusu acum'a si aici pre pamentu.

¹⁾ Luc'a II. 14.

Protestantii au o conscriere ¹⁾ din tempurile mai nóue, carea arata numarul catolicilor din t ote cinci p arti ale lumii. Dupa ace'a conscriere in Europ'a suntu catolici: mai bine de 147 ¹/₂ milioane; in Americ'a: mai bine de 48 milioane; in Asi'a: 7 ¹/₂ milioane; in Afric'a: aprópe la unu milionu si diumetate; in Australi'a: mai bine de 500 de mii; si asi e in tóta lumea aprópe la: 205 milioane.

Acesti'a I. A.! numai catolici, romano- si greco-catolici si numai cari suntu si straiescu de presente pre pamentu. Dar' milioanele cele multe, cari au moritu in sinulu Basericei de c andu a pasitu Isusu in lume in decursu de 19 sute de ani, cine le-ar' poté numer a?!

Eca imperati'a gigantica a pruncului nevinovatu, care ni s'a nascutu nóue astadi, — alui Isusu!

Isusu de o fientia cu Tatalu si cu Spiritulu Santu este si Imperatulu ceriului. Pentru acea se numesce in Apocalipsu: Imperatulu imperatiloru si Domnulu domniloru. " ²⁾

Acestu Imperatu s'a asediatu in esle. Elu potea se 'si-tramita angerii sei inainte, c a se-i pregat esca unu tronul stralucitu, c a-si care n'a mai vediutu lumea. Inse scopulu lui Isusu er a chiar' din contr'a: a combate omenimea retacita, carea numai in averile, dulcetile, desmerdatiunile, si pompele lumesci trecat orie, si insielat orie ceredea, a o redic a catra ceriu că numai acolo este fericire adeverata si statornica. Elu voi a se latie sca lapedarea de ceste lumesci, si allipirea catra cele ceresci.

Si cum óre o pote a acést'a mai bine dec atu prin esemplulu seu? Pentru ace'a si-a alesu Elu pescer'a de curtea s'a imperatésca, si eslea de tronulu seu imperatescu.

Dar' acele se facura mai stralucite dec atu t ote resiedintiele si dec atu t ote tronurile imperatiloru pamentesci. Nu straluc a de acolo frumseti'a si pomp'a lum esca — c aci Isusu pre aceste le despretinui a, — dar' straluc a — binecuventare domnedieésca, straluciau daruri ceresci asupr'a omenimei pecat ose. Santulu Epifaniu d ice: „Pescer'a este ceriu pre pamentu, in care Vergur'a nascat ore de Domnedieu a asediatu pre Domnedieulu ceriului si alu pamentului si pre langa

¹⁾ Gothaer Taschenbuch. ²⁾ Apoc. XIX. 16.

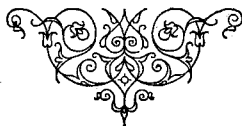
care angerii din ceriuri au cântatu: „Marire intru cei de susu lui Ddiu.¹⁾ Si unu altu scrietoriu basericescu dîce: „Angerii au prepusu pescer'a tuturoru resiedintieloru imperatesci chiar' si basericeii din Ierusalimu.“

Ve-am aretatu dara I. A.! că pruncutiulu nevinovatu si santu, care ni s'a nascutu noue astadi — Isusu, este Domnedieu adevveratu, că tôte pregatirile venirei s'ale in lume nu eráu omenesci, ci eráu domnedieesci: promisiunea lui Domnedieu Tatalu despre dinsulu, asceptarea cu sete a poporaloru in decursu de patru mîi de ani, descrierea profetiloru inainte de tempu a persónei lui Isusu, a locului, a tempului, a tuturoru impregiarariloru intre cari se va nasce, tôte — tôte 'lu aretau, că va fi Domnedieu cu trupu omenescu pre pamentu.

Ve-amu aretatu a dóu'a, că semnele ceresci cari s'au aretatu la nascerea lui Isusu — nu cá la alti imperati — precum si imperatiei lui — Baseric'a — carea cuprinde in sine atâtea mîi si milióne de suflete depre intréga faci'a pamentului spre a le duce la fericire, dovedescu lamuritu: că Isusu care pentru rescumperarea nóstra s'a nascutu astadi este Imperatulu imperatîloru si Domnulu Domniloru.

Se ne bucuramu dara fratiloru! pentru binele celu mare, care ni-a venit astadi pre pamentu deschidiendu-ni-se ceriulu prin Isusu Domnulu, Imperatulu si Domnedieulu nostru si lui se ne inchinamu cu credintia si pre elu se-lu preamarimu in tôte dilele vietiei nóstre de impreuna cu Tatalu si Spiritulu Santu. Aminu.

VASILIU CRISTE.
preotulu Zalnocului.

---

¹⁾ Epiphan. Orat. de Virgin. Deip.

Asiediamentele sacre ale cultului divin din Santele Pareseme.

— *Studiu ritualu premiatu cu 100 franci.* —

(Fine)

Acestea asiá fiindu asiédiate se intrebamu acum'a, cà: ce póte se fia indemnu mai puternicu spre lucrarea penitentiei, — ce póte se luminedie cugetulu spre cunóscerea legei lui Domnedieu, se indemne si se intarésca voi'a spre lucrarea dreptatiei, spre sustienerea luptei spirituale, se petrunda sufletulu, se misce si se inspiedie intrég'a nóstra finitia spre marturisirea credintiei, spre intarirea sperarei, spre deprinderea iubirei, umilintiei, infrânarei, dreptatei pietatei si ale altoru vêrtuti crestinesci? — Ce póte dîcu mai securu se escitedie sêmtiurile sufletului nostru spre rogatiune pia si multiamita caldurósa, decâtu: meditarea despre atotu puternici'a lui Domnedieu, decâtu convingerea despre indurarea, iubirea si ajutoriulu Domnedieescu, — decâtu acelu cugetu, cà fie peccatele nóstre câtu de grele, nedreptatîle nóstre câtu de nenumerate, Domnedieu santulu e in stare se ne mantúesca de acele, — e gat'a a ascultá rogatiunea nóstra, — a primí suspinurile de întórcere si a ne mantuí de mórte sufletésca.

In urma numai inca un'a. Se impreunamu motivulu instituírei oficiului sacru alu „Acatistului cu cuprinsulu cetiriloru profetice, cu acelea dovediri si asecurári repetîte cà in ce chipu va rusîná Domnulu pre inimicii poporului seu, si va aপর cetatea pentru dovedirea marirei sale si pentru Davidu servulu seu: atunci intru tóte vomu cunósce legatur'a cea tainica, insemnatatea cea sublima ce domnesce intre oficiulu sacru cà atare si intre Paremie profetice din septeman'a V. a s. Postu.

V. Oficiulu sacru din septemân'a a VI-a a s. postu formédia inchieierea scopului subiectivu alu s. Paraseme, de odata inse si punctulu de trecere la scopulu obiectivu alu acelor'a. — Pentru ace'a — cum amu vedíutu — s. baserica intr'acelu oficiu inca odata îsi indrépta cuventulu seu càtra fii sei, si cu o gravitate deschilinita i-chiama, i-indémna cá se lapede de pre sufletu pétr'a trandaviei (oda 8 merc. VI.)

se se scóle din mormentulu desfrânarei si alu desperarei, — se plânga si suspina cu de-adinsulu cà Christosu se gatesce a vení la patimi, la aretarea marirei s'ale, cá se ne invidie pre noi din mormentulu patimeloru nóstre cele ascunse.

Frumósa este legatur'a ce este intre obiectulu acest'a alu septemânei VI. a s. postu si intre cuprinsulu cetiriloru profetice asiediate pre acé'a septemana. — Amu poté díce, cà mai luminatu si mai chiaru, mai accomodatu si mai lamuritu neci cà s'ar' poté aretá scopulu asiediameteloru sacre ale s. baserice din cele 5 septemâni din ainte, si caracterulu specialu alu septemanei a 6-a. Domnulu prin cuventulu Profetului ne spune cà, Eu sum Domnulu Domnedieulu teu, carele ti-amu aretatu tîe spre folosu calea pre carea vei merge, si de ai fí ascultatu mandatele mele pacea t'a s'ar' fí facutu cá unu isvoru, si dreptatea t'a cá valulu marei.

Si óre nu este acést'a descoperita si in officíulu sacru alu septemanei a 6-a càndu s. baserica cãm asiá ne díce „Éta v'amu aretatu calea mantuírei, v'amu deschisu usiele penitentiei, — deci de mai zace cinev'a in patulu lenevíei, si in mormentulu desfrânarei si alu desperarei, se se scóle, cà Domnulu nu-lu va stenge neci va perde numele lui inaintea s'a.

Se urmanu Profetului, se-lu ascultamu, cà éta prin trensulu ast'feliu díce Domnulu „Striga intru taria si nu incetá cá o trâmbitia inaltia viersulu teu si spune poporului pecatele lui, si casei lui Iacobu foradelegile loru... si déca voíti cá Domnulu se audia viersulu vostru, se postiti postu benepriimitu Domnului, adeca: deslegati legaturile nedreptatei, si incurcaturile sarcineloru celoru grele, — spargeti scrisórea t'a cea cu nedreptate, frânge flamendiloru panaa t'a, pre seraci i-du in casa, pre cei goli i-imbraca... si atunci va merge inaintea t'a dreptatea t'a si marirea lui Domnedieu te va incungiurá, — atunci va stralucí intru intunerecu lumin'a t'a. — Domnulu te va audí si va fí cu tine pururea.“

Cãm asemene ne striga cu taríe intre aceste dfile de deplinirea postului si S. baserica, invetiendu-ne cà imperati'a lui Domnedieu nu este mancarea si beutur'a ci dreptatea si nevointi'a cu santi'a (stich. Laud. Dom.), se omorîmu patimele cu postululu — ne díce s. baserica — se inviamu su-

fletulu prin fapte domnedieesci, se ne spelamu de gréti'a patimeloru cu rogatiuni lumatórie, — se lapedamu valurile lumesci, — se portamu grigi de sufletu, urêndu dulcetile bucateloru si prin infrânare se ne ingrigimu de indurare si se nutrimu pre seraci (Stich. Joi) cà atunci ne va inviá Christosu din mormentulu pecatelor si ne va face demnu siederei de-a drépt'a lui.

Dupace amu fostu dîsu, cà septemân'a a VI-a este si unu punctu de trecere la scopulu obiectatu alu s. Paraseme se vedemu ce urma aflamu despre acést'a in Parimii?

Éta ast'feliu marturisesce si ne introduce Protetulu la acelu scopu. Cu referintia la Christosu Mantuatoriulu dîce, din pantece m'a chiamatu, si din pantecele mamei mele a numitu numele meu. — Domnulu dîce: éta te-amu datu spre imecarea poporului si spre luminarea limbelor, cá se fii tu mantuîre pàna la marginile pamentului. — Imperatii si Domnii se voru inchiná Lui, cà Domnulu l'a pusu spre impacarea vecînica, spre moscenire a pustiei dicîndu celoru din legaturi esîti, si celoru din intunerecu aretati-ve... Domnulu va scóte sementi'a din Israilu, carele va moscení muntele celu santu unde va locuí cu alesii si cu servii sei, si va dá celoru ce-i servescu lui nume nou, carele se va binecuventá pre pamentu.

Dreptu ace'a bucurate Ierusalime, si serbati intr'ensulu toti cei ce flu iubiti, — bucurati-ve cu bucuria, cà Domnulu va vení se adune tóte némurile si limbele, si voru vení si voru vedé marirea mea dintre cei mantuiti va tramete la némuri, cá se vestésca marirea lui, si se aduca némurile cá daru Domnului.

Ast'feliu ne dîce s baserica prin Profetulu in presér'a intempinarei Domnului, in dîlele inaintea venirei Domnului la patime atunci, cându s. baserica ne chiama spre intempinarea Domnului, ne spune cà celu ce are scaunu in ceriu pre Cheruvimu si ascernutu petióreloru s'ale pamentulu vine la Ierusalimu cá unu Imperatu siedindu pre mînzulu asinei cá se supuna dobitoci'a paganiloru sub jugulu Tatalui, se infrânga poterea mortiei si a iadului si cá umilindu-se se gatésca cu voi'a s'a siedere intru inaltîme tuturoru celoru ce-lu iubescu, si se faca cuventatori pre toti cei ce eráu supusi patimeloru celoru necuventatóre prin vatemarea min-

tei. (Joi sér'a VI. Sept.) indemnările si invetiaturele aceste s. baserica le incheia cu rogarea cătra Domnulu indreptata cá cu trecerea celoru 40 de dfile de sufletu folositorie, se ne faca demni a vedé si patimele lui Christosu, cá intr'aceste se prémárimu maririle si ronduíel'a cea nespusa implinita de cătra Elu pentru noi."

Mai inainte inse de-a incheiá acestu tractatu, se mai stámu puçinelu, se mai sacrificamu câteva cuvente si unei alte observatiuni si consideratiuni mai generale façia de referinti'a paremieloru profetice ce o au cătra scopulu obiectivu alu ss. Paraseme.

Pre cum mai adese ori amu amintitu intregu officiulu sacru alu ss. Pareseme are unu caracteru pregatitoriu, — este o manuducere la considerarea si celebrarea patimeloru, mortiei si inviarei lui Isusu Christosu.

Acést'a asiá fiindu, óre poté-vomu recunósce preste totu acésta caracteristica si in profetieie lui Isaia cetite in s. Pareseme? La acést'a intrebare numai respunsu positivu potemu dá, acum'a si din acelu punctu de vedere cá profetieie lui Isaia suntu recunoscute cá profetie messiane, intru care adeca numai o unica idea principala stralucesce, ace'a a prevestirei unei straformari spirituale, numai unu scopu prevalédia, acel'a alu pragatírei poporului jidovescu la susceperea si cunóscrea acelei idei.

Anume: „Domnulu cérta si mustra nedreptatfile, foradelegile si façiarí'a poporului jidovescu cá s'a lapedatu de Domnulu, — i-amenentia cu judecata drépta si cu pedepse; dara i-mangaia deodata cu mantuire, — „Domnulu va dá semnu díce Profetulu, — si va resarí pre pamentu Domnedieu cu svatu mare intru marire cá se inaltie si se preamarésca remasíti'a lui Israilu, — cá se spele spurcatiunea fetioriloru si feteloru lui Israilu, se curatiésca sangele lui Ierusalimu in spiritulu judecatei, si se faca santi pre toti cei ce s'au scrisu in viéti'a Ierusalimului.

I-mangaia si-i indémna, cá desí amu facutu foradelegi nenumerate, man'a Domnului nu s'a intorsu, ci inca e inalta, — va cercetá Galilea Neamuriloru, — poporulu celu ce umblá intru intunerecu va vedé lumina mare, si celoru ce siedeáu in laturile si in umbr'a mortiei lumina va resarí loru.

— I-intaresce in sperare că Domnulu Savaotu va face iubire mare, va aretá man'a s'a cá se faca indurare remasítiei poporului, trametiendu unu Pruncu din radecin'a lui Esei numele cărui'a e de mare svatu, Domnedieu tare, Domnulu pacei, carele va indreptá si va pazí intru judecata si dreptate imperati'a lui Davidu. — Profetulu prevestesce că unu Pruncu va scrie pre cei ce voru remané, va domní preste popóra, si acestea intru Elu voru sperá.

Acest'a din 4 ângiuri ale pamentului va aduná pre cei pierduti ai lui Israelu, va sterge inimiciti'a si invidi'a, va nimici intieptiunea intieptiloru, — acel'a va deschide urechile surdiloru, si ochii orbiloru va luminá, va aduce desfatere celoru desperati si bucuria seraciloru, — va impacá némurile, — va luminá pre pagani, va scóte din legaturi pre cei legati si din cas'a temnitiei pre cei ce siedu intru intunerecu (C. 42.) Acelui'a se voru inchiná némurile, imperatii si Domnii. — Acel'a va face mantuíre pana la marginile pamentului, va pune impecare vecínica, va díce celoru din legaturi iesíti, si celoru din intunerecu descoperiti-ve.“ (49.)

Precum Profetulu trecându in legea vechia in acestu modu a invetiatu, indreptatu, condusu si pregatitu pre poporulu jidovescu la Christosu, la cunóscerea apropiarei mantuírei,¹⁾ — totu in asemenea si prin acele profetie — conduce si indémna s. baserica pre cei cu nume nou (crestini) la considerarea mantuírei nóstre implinite prin patimele, mórtea si mórtea lui Isusu Christosu, Santului lui Israilu.

Diferinti'a este numai ace'a, că poporulu jidovescu prin acele profetie se pregatea la apropiarea mantuírei, — éra noi crestinii prin acele ne pregatimu si suntemu indemnati la considerarea, respective insusírea subiectiva a fructeloru acelei mantuii dejá implinite.

In cele pâna ací pertractate cugetamu a stá legatur'a frumósa, armoni'a sublîma intre oficiulu sacru cá atare si cetirile profetice din santele Pareseme, — in acestea se arata organismulu celu maretiu alu Spiritului carele Domnesce si lucrédia in baserica, si se vedescu in tóte asediamentele sacre ale basericei.

¹⁾ Cfr. Ep. ad Gal. III, 24, — Evr. X, 1, — Rom. X. 4.

43. Paremiile dela officiulu Inseratului din SS. Paraseme.

Dupa pertractarea paremieloru profetice ce se cetescu in ss. Parasemel a officiulu órei VI ne mai restà se cunóschemu si insemnatatea Paremieloru dela Officiulu Inseratului din ss. Paraseme.

Precum se cunósce din Conspectulu de sub p. 39. la Officiulu Inseratului Paresemiloru se facu dóue cetiri, anume: un'a din „Cartea facerei“ si alt'a din „Esemple.“

Se vedemu dreptu-ace'a óre au si aceste cetiri ss. legatura cuvenita cu obiectulu si scopulu ss. Paraseme? óre suntu ele accomodate spre deslucirea, promovarea si intarirea scopului inaltu alu acelorú dñle? ori dóra suntu asiediate numai in modu arbitrariu fora de neci o sistema?

O! dar' cine ar' poté se afirme un'a cá acést'a, cine — dñcu — ar' poté se presupuna de s. baserica, cá in cultulu publicu divinu ar' poté se suscépa ceva ce in modu deosebitu nu ar' intende la inaintarea scopului comunu, la lucrarea speciala a mantuïrei credintiosiloru? — Se recuetamu cá spiritulu santu este carele cu poterea s'a divina lucra in s. baserica.

Aplecandu-ne dara acestei poteri divine, si mai multu admirandu, decâtu scrutandu descoperirea si lucrarea acelei poteri divine in asiediamentele sacre ale basericeï; spre edificarea nóstra spirituala se petrundemu totusi si aci in sanctuariulu acelorú asiediamente, cá se le cunóschemu si se le întórcemu spre mantuïrea nóstra, — si spre adorarea marierei lui Domnedieu.

I. Scimu dejá care este obiectulu si scopulu ss. Paraseme, — in parte cunóschemu si modulu realizarei acelor'a propusu de catra s. baserica, — ne mai resta cá se cunóschemu si cuprinsulu paremieloru dela Inserate si legatur'a imprumutata a acelor'a. Se incepemu cu Cartea Facerei.

Cetirile din cartea facerei se incepu cu istori'a crearei lumei si a omului, — a asiediarei acestui'a in Paradisu; — a calcarei mandatului ântaiu de catra Protoparintii Adamu si Ev'a, si a pedepsei urmate pecatului (Sept. I.)

Apoi se continua cu amintirea sacrificiului lui Avelu ucisu de càtra frate-seu Cainu — se enumera generatiunea

lui Cainu, a lui Simu si a lui Noe, si se descrie pedéps'a pecatului prin potopu, (diluviu.) (Sept. II.)

Se descrie istoriculu diluviului, — mantuirea si sacrificiulu lui Noe (Sept. III.)

Dupa ace'a se reamintesce binecuventarea lui Noe si legatur'a ce a facutu Domnedieu cu elu, — pedéps'a sumetiei prin amestecarea limbелoru, — venirea lui Avramu in Canaanu si promisiunea data lui de càtra Domnedieu (Sept. IV.)

Se continua apoi cu descrierea legaturei ce o-a facutu Domnedieu cu Avramu, — credinti'a acestui'a in promisiunea domnedieésca, — se descopere indurarea lui Domnedieu intru pierderea Sodomului, — se reamintesce sacrificarea lui Isacu, si binecuventarea domnedieésca pentru dovedirea iubirei lui Avramu intru aceea sacrificare (Sept. V.)

In urma se descrie istori'a binecuventarei lui Iacobu de catra Isacu, — reintórcerea acelu'i a in pamentulu seu, — convenirea lui Ioşifu cu fratiu sei, — suirea lui Iacobu la fiulu seu Iosifu, — mórtea ambiloru, — reinoirea promisiunei lui Domnedieu date lui Avramu, Isacu si Iacobu despre dobandirea pamentului promisiunei (Sept. VI.)

Asemenendu-le acum'a aceste cetiri anumitu alese, cu obiectulu si scopulu indoitu alu SS. Parasemi, la prima vedere trebuie se recunóscemu legatur'a imprumutata, insemnatarea comuna a ambelor.

Se incepe cu descrierea crearei lumii, cu caderea protoparintiloru si cu pedepsirea acelor, adaugandu-se si promisiunea mantuitoriului. — Ce suntu inse pentru omenimea cadiuta patimele, mórtea si inviarea lui Isusu Christosu? — cu adevveratu nemica altu decâtu crearea nóua spirituala a lumii intregi, — stergerea pecatului protoparintiescu cu tóte urmele sale, — introducerea omenimei in paradisulu celu cerescu, — impacarea lumii cu Tatalu din ceriu si reasiedierea omenimei in statulu primitivu alu gratiei, — curatiei si santiei. Cu unu cuventu implinirea faptica, deplina, adevveratu satisfacátoria a rescumperarei promise (Cfr. Apost. Dom. I.)

Séu ce este postulu? de câtu reinviarea sufletésca, — midiloculu recâscigarei curatiei si santiei de antaniu, zidirea subiectiva sufletésca.

În numitele cetiri sacre se propun repetițiile promisiuni facute de către Domnedieu lui Avraamu, Isacu și Iacobu despre benecuentarea sementiei lor, — despre domnirea acelei a preste toate popoarele, — despre întărirea legăturii de pace cu Noe Avramu Isacu și Iacobu. Acestea înse se propun nu numai că se cunoșcemu, că în ce modu a pregătitu mântuirea noastră, și în ce chipu s'a înduratu a susțineá credința întru venirea și împlinirea acelei mântuirii, ci mai alesu pentru aceea că cu ochiulu minții luminate prin credința lui Christosu se cunoșcemu, și cu sufletulu sântitu prin darulu spiritului sântu se petrundemu la convingerea și primirea acelu adevăru că totu aceia din legea vechea neluându promisiunile, Domnedieu pentru noi a rezervatu ceva mai bunu, adevăru împlinirea acelu promisiuni. (Cfr. Apost. D. I.)¹⁾ Ceea-ce întru adevăru preadeplinu s'a descoperitu noue în Isusu Christosu, în legea, și mai cu sēma în sacrificiulu crucei; pentru-că acest'a este isvorulu a tota darea și binecuentarea, prin acelu sacrificiu s'au adunatu sub jugulu celu usioru alu iubirii toate limbele pământului.

Christosu că Archiereulu bunatiloru vécuriloru strabatendu ceriurile, a reinnoitu lumea, că Domnedieu și omu adevăratu cu sangele celu preasantu alu seu, în muntele Golgotei odata pentru totu-de-un'a, pentru toate popoarele și până în capetulu vécului a îndeplinitu și a sântitu legatur'a cea mai sântă, domnedieesca și vecinică cu Tatalu celu cerescu.²⁾

Prin Isusu Christosu stergandu-se blastemulu pecatului,³⁾ între Domnedieu și omu, între ceriu și pământu s'a încheiatu și s'a uitatu legatur'a păcii, că-ci Christosu este păcea noastră,⁴⁾ păcea noastră este de-órece impacându prin mórtea s'a pre cei instrainati și inimiți, pre aceia i-au pusu sânti, foră macula și nevinovati înaintea s'a.⁵⁾ Și încă asiá legătura sântă a întemeiatu cătu cei ce erámu până aci inimici lui Domnedieu — avendu în acést'a numai unu judecatoriu dreptu — prin Christosu și prin sacrificiulu crucei ne-amu

¹⁾ Evr. XI, 24—40.

²⁾ Evr. I, IV, IX. Cfr. I. Cor. C. V.

³⁾ Col. II, 14.

⁴⁾ Ephes. II, 14.

⁵⁾ Colos. I, 21—22. Eph. II, 19.

inaltiatu la aceea demnitate maiestósa la acei'a marire suprafírésca cá se ne numimu fii lui Domnedieu si mosteni imperatiei Lui, ¹⁾ — la aceea relatiune tainica cá in Domnedieu in locu de unu judecatoriu dreptu se avemu numai unu Tata bunu, preainduratu si iubitu. Sufletulu si tóta fiinti'a nóstra prin Christosu si legea Lui s'a inzestratu cu aceea curatia si frumsetia cerésca, prin carea s'a facutu demnu a fi si a se numi baseric'a Domnedieului celui viu si locuinti'a Spiritului santu. ²⁾

Apoi decumv'a in acele cetiri sacre cu deosebire ni se aréta si se lauda credinti'a lui Avelu, Enochu, Noe, Avramu, Iacobu, Isacu si Iosifu, acést'a se face cu acelu scopu vederatu cá se cunóscemu nu numai decursulu prefigurarei rescumperarei nóstre in legea vechia si prin Christosu implinite cu adeveratu in legea nóua; ci deodata si pentru aceea cá acelea esemple de credintia se ne fia cá unu indemnu si nóue carii dejá ne bucuramu de darulu credintiei adeverate, cá noi adeca carii fiindu rescumperati, luminati si intariti prin ace'a credintia, se aretamu portare de grigie spre adeverirea sperarei de sevêrsîtu, ³⁾ — se priveghiamu, se stámu si se ne intarimu in credinti'a lui Christosu, ⁴⁾ bene sciindu cá credinti'a nóstra nu e inzadarnica si sperarea nóstra are mare resplatire. ⁵⁾

In supr'anumitele cetiri din cartea Facerei se face amintire de sacrificiulu lui Avelu, a lui Noe, Avramu si Iacobu, sacrificarea lui Isacu, si de convenirea lui Iosifu cu Fratii sei. Óre nu este chiaru si invederatu scopulu acestoru cetiri? Cine nu scie, cá Avelu Isacu si Iosifu suntu tipulu lui Isusu Christosu, — sacrificiulu lui Avelu, sacrificarea lui Isacu, si viéti'a lui Iosifu suntu totu atâte prefigurari sacre ale sacrificiului, sacrificarei si vietiei lui Isusu?

Avelu fù ucisu de fratele seu Cainu; Christosu de poporulu jidovescu, de némulu din care si-a luat trupu omenescu; — Isacu unulu nascutu si nevinovatu, senguru a dusu lem-

¹⁾ Gal. IV 5—7, — Evr. II, 10—14; Colos. I. 12.

²⁾ Eph. II. 21—22; — II. Cor. VI, 16; I Cor. III, 16, 17.

³⁾ Evr. X. Samb. III Sept.

⁴⁾ I. Cor. XVI. 13.

⁵⁾ Evr. X. 35.

nele pentru sacrificiu: Christosu celu fora de pecatu senguru a portatu lemnulu crucei pre care s'a sacrificatu. — Iosifu s'a vendutu de càtra fratiu sei, dar' Domnedieu l'a preamaritu si la pusu spre viéti'a si mantuírea vendiatoriloru: Christosu inca s'a vendutu de càtra Invetiachelulu sei, dar' Domnedieu l'a preamaritu, facându-se prin marit'a s'a inviare viéti'a si mantuirea tuturoru.

Éra încátu se tiene de altariale si sacrificiale de multiamita ale lui Avelu, Noe, Avramu si Iacobu, acestea se reamintescu cu acelu scopu, cá din acelea cá din totu atâte prefigurari se cunóschemu si se cuprindemu sublimitatea cerésca, santi'a divina, pretiulu nemarginitu, puterea negraita, — esenti'a si scopulu domnedieescu alu altariului, alu sacrificiului crucei, reamintirea càror'a formédia chiar' obiectulu si scopulu finalu alu dfileloru ss. Pareseme. — Si in urma:

Déca intre cele multe cetiri tipice ale economiei legei nóue, chiar' la tempu accomodatu (Sept. III, IV si V) se descrie istori'a pedepsirei pecatului prin diluviu, si a amestecarei limbelor; — se descopere indurarea lui Domnedieu intru mantuírea Sodomiteniloru: in acestea cá in totu atâte esemple viue, cei ce se pregatescu spre impecarea cu Domnedieu, potu vedé reutatea pecatelor sale, urmarea si pedepsirea acelor'a, — daru totu odata se potu mangaiá cu acelu cugetu, cá desí Domnedieu uresce pecatulu si foradelegea, — dar' e gat'a se intenda indurare tuturoru celoru ce le trebuesce.

Deci resumandu acum'a coprinsulu si scopulu, insemnatarea si legatur'a inprumutata a cetiriloru sacre din Cartea Facerei in acele vomu cunósce descoperit'a temelia, prefigurarea, pregatirea economiei legei nóue, a mantuírei genului omenescu implinite prin Isusu Christosu in sacrificiulu crucei, ce'a-ce apoi cu sperare in indurarea lui Domnedieu are se ne indemne spre întórcere adeverata, spre serbare curata a patimelor, mórtei si inviarei lui Christosu.

II. Se venimu in urma la cetirile sacre luate din cartea Esempleloru. — Ací puçinu avemu se insemnamu, pentru-cà cuprinsulu acelor'a e chiaru, si scopulu lamuritu.

Pre cându adeca cetirile s. luate din cartea Facerei stáu in mai de-aprópe legatura cu ide'a si scopulu obiectivu

alu ss. Pareseme; pre atunci paremiile din cartea esempleru mai multu servescu spre lamurirea, indreptarea si inaintarea ideei si scopului subiectivu.

Sciendu bene s. baserica, că esemplele au o putere deschilinita spre lamurirea mintiei, indreptarea cugetului si spre indemnarea si intarirea voiei omului, — pentru ace'a langa invetiaturele si indemnările sacre imbracate in cântari sacre, a mai adausu si icón'a esempleru, cá ast'felu fie care se aiba indemâna tóte cele ce suntu bune, atragátorie si folosítorie spre câtu mai usióra lucrare a penitentiei, spre câtu mai secura ajungere a mantuîrei sufletesci. — Si acést'a cu adevveratu o si aflamu in cartea esempleru.

Pentru-câ in acést'a prin asemanarile cele mai frumóse, — prin aplicarile cele mai nimerite luate din viéti'a practica se aréta calea intieptiunei adevverate, calea adevveruriloru nementiunóse. — Intru icóna chiara se lamuresce diferinti'a intre bine si intre reu, intre insusîrile si urmarile ale ambeloru, — intr'unu modu de totu lamuritu se indegetédia modulu si midilócele imbraçosiarei si lucrarei virtutîloru, si in totu atâte chipuri se descopera si midilócele parasirei peccatororu. — Cu unu cuventu in cartea esempleru fie-care credintiosu de ori-ce. etate, de ori-ce secsu, de ori-ce rangu si pusetiune sociala 'si-va poté gasi unu indreptariu adevveratu si unu calausu credintiosu spre a aflá adevverat'a ferircire. — Si in specie :

Fie-care peccatosu va poté cunósce, reutatea, spurcatiunea si urmarea trista a vietiei desfrânate peccatóse, póte aflá in acelea esemple, midilóce secure, indemnari potentióse spre indreptare si întórcere.

Éra cei buni, precum si cei ce cu buna nevointia se nevoiescu intru lucrarea vîrtutîloru, cá si intr'o oglinda fidela potu cunósce frumseti'a si remunerarea neperitória a fapteloru bune, — potu aflá indemnare puternica si intarítore intru sustienerea luptei spirituale, — mangaiere pacínica si linisce dulce sufletésca.

In acestu modu intende s. baserica filoru sei sufletesci man'a de ajutoriu puternicu, pre acésta cale doresce a usiórá

si caletori'a nótra sufletésca in SS. Pareseme spre dobendirea si ajungerea mantuirei nóstre eterne.

Cându in aceste cu ajutoriulu lui Domnedieu m'am nisuitu a aretá si dovedí legatur'a frumósa armonica ce domnesce intre partíle esentiale si constitutive ale cultului divin din SS. Paraseme, — si a lamurí dupa putere insemnatarea sublima, cuprinsulu sacru si scopulu divin ce stralucesce din ordinarea sistematica a acelu parti; — intru cátu adeca tóte conlucra spre unulu si acelasiu scopu: spre mantuirea nótra sufletésca, si prin acést'a spre adorarea marierei si promovarea imperatiei lui Domnedieu pre pamentu; cu acelu cugetu crestinescu punu capetu acestei lucrári modeste, cà prin acést'a voiu fí conferitu cev'a spre inaintarea credintiei si moralului crestinescu, — spre deslucirea cuprinsului adeveratu sublimu alu cultului divin, respective alu ritului basericee nóstre.

Si cá de incheiare voiu díce inca cu s. baserica: „Usi'a mantuirei e deschisa, — calea bunatatíloru e aretata, — merindea spirituala e gatita, — toiagulu indreptarei e intensu: deci toti cei ce voíti se ve nevoíti a intrá, incingandu-ve cu nevointi'a cea buna a postului, cà-ci cei ce se nevoiescu dupa lege, pre dreptate se si incununédia, si luandu tóta intrarmarea crucei se ne luptamu in contr'a inimicului, cá unu zidu nesticatu tienendu credinti'a, cá o platosia rogatiunea, — cá unu coifu indurarea.“

„Se stralucimu cu radiele santelu mandate ale lui Christosu Domnedieulu nostru, care suntu: stralucirea iubirei, fulgerulu rogatiunei, santi'a curatiei, tari'a bune vitegie. Pentru-cà celu ce face aceste, va primí cunun'a cea adeverata in dñu'a judecatei dela Christosu Imperatulu tuturoru, si va ajunge luminatu la sant'a si a trei'a dñ de inviare a Mantuitoriului, carea lumea o luminédia cu nesticatiune.“¹⁾

J. BOROSIU.

¹⁾ Laud. 2. Domin. Branz.; — Sedeln'a II. Luni Sept. I. a Postului. — Cfr. Epist. ad Galat. VI. 10—18.

Abonamentu nou pre anulu 1885

se deschide la diuariale nôtre:

PREOTULU ROMANU. Diuaru basericescu scolasticu si literariu. Va eși in 4/16 si 18/30 dî a lunei; si va publicá: a) articlii din sfer'a tuturoru scientieloru teologice, — tractate dogmatice, istorice, juridice, morali, pastorali etc. b) articlii din sfer'a educatiunei religiôse-morali, — tractate pedagogice, didactice si catechetice etc. c) schitie din viéti'a celoru mai celebri barbati ai basericei romane gr. c. si cunoscintie biografice despre sântii parinti ai basericei resaritene; d) predice, omilii, catechese si paranese, pre dominece, serbatori si diverse ocasiunii, — e) istoriôre, novele si poesii morali; precum si ori-ce cuvinte intielepte si amenunte aplicabili la elaborate religiôse-morali; — f) studii archeologice si documinte istorice din trecutul basericei rom. gr. c. g) legii si dispușetiuini privitóre la basericele si scólele române confesiunali: h) Revist'a evenemintelor mai alesu a celoru din sfer'a basericésca, scolastica si literaria. — Pretiulu de prenumeratiune pre anulu intregu e 4 fl. v. a. pentru Romani'a si straintaate 10 franci — lei noi.

AMICULU FAMILIEI. Diuaru beletristicu si literariu — cu ilustratiuni. Va aparé in $\frac{1}{13}$ si $\frac{15}{27}$ dî a lunei in numeri câte de $1\frac{1}{2}$ — $2\frac{1}{2}$ côle cu ilustratiuni frumôse. Pretiulu de prenumeratiune pre anulu intregu e 4 fl. pentru Romani'a si strainatate 10 franci — lei noi, platibili si in timbre postali.

— **Abonantii noi voru primii gratis** totu ce a aparutu pâna acum din interesantulu romanu „Parintele Carthausi.“

CARTILE SATEANULUI ROMANU. Va esi in fie-care luna câte una carte, baremi de una còla; si va publicá totu soiulu de articlii de invetiatura si petrecere pentru poporulu romanu. Pretiulu de prenumeratiune pre unu anu e numai 1 fl. v. a. Pentru Romani'a si strainatate 3 franci — lei noi.

— **Abonantii voru primii gratis** mai multe portrete si alte icóne frumôse, — afora de ace'a 'si voru poté procurá cu diumetate pretiulu mai multe opuri aparute in Editiunea ori trecute in proprietatea nòstra.

— **Tóte aceste trei diuaria — cu tóte premiile si favorurile — abonate de-odata, costau pre anulu intregu numai 8 fl. v. a. pentru Romani'a 20 franci — lei noi.**

Mai avemu catev'a esemplarie complete si din unii ani trecuti si le damn cu pretiuri fórtre reduse.

Proprietariu, Redactoru si Editoru: Nicolae Fekete Negrutiu in Gherl'a.

Gherl'a Imprimari'a „Anno 1884“ p. A. Todoranu 1884.

